

*А. С. Корольова, аспірантка
Донецького державного університету управління*

ПЕРЕДУМОВИ СТВОРЕННЯ СИСТЕМИ ОПОДАТКУВАННЯ ДЛЯ ПІДПРИЄМСТВ РИНКУ ЕЛЕКТРОННОЇ КОМЕРЦІЇ

Щодня в Україні реєструється 9 нових суб'єктів господарювання, які основним видом своєї діяльності вказують роздрібну торгівлю, що здійснюється фірмами поштового замовлення або через мережу Інтернет.

Незважаючи на високі темпи зростання і мільярдні обороти, сфера як і раніше організовується самостійно, без специфічного контролю з боку держави. Як наслідок, багато гравців ринку “йдуть у тінь” і проводять свою діяльність без державної реєстрації та сплати податків.

На сьогодні в Україні відсутня форма оподаткування для підприємств, що здійснюють свою комерційну діяльність у мережі Інтернет, однак існує ряд передумов для її створення.

По-перше, саме явище електронної комерції є новим видом економічних і суспільних відносин, для регулювання яких на сьогодні недостатньо існуючих методів і законів. Дане явище вимагає більш глибокого вивчення з точки зору філософії, соціології, суспільної психології, права, фінансів, державного регулювання.

Друга передумова – динамічне зростання ринку. За оцінками аналітичних компаній за 2012 рік ринок електронної комерції виріс на 45 % і оцінюється в 1,5 млрд. дол. Згідно з прогнозами, у 2013 році ринок зросте ще на 49 % і до кінця року буде оцінений в 2,37 млрд. дол., а в найближчі 5–7 років прогнозується щорічне зростання в середньому на 10 %. Отже, число компаній, які безкарно ухиляються від податків, зростатиме.

Третьою передумовою є зростання числа учасників ринку. З початку 2013 року в Україні зареєстровано майже в 1,5 разу більше суб'єктів господарювання, що здійснюють торгівлю через пошту та Інтернет, ніж за весь 2012 рік, що свідчить про значне поширення цього виду діяльності серед підприємців. За станом на 21 червня 2013 року в Україні у сфері електронної комерції зареєстровані 117 101 суб'єкт господарської діяльності – 26 398 юридичних і 90 703 фізичних осіб-підприємців. Дані показники не враховують частку незареєстрованих підприємців, які проводять діяльність через соціальні мережі та відкриті електронні торгові майданчики.

Четверта передумова – відсутність в Україні закону, що регулює діяльність підприємств сфери електронної комерції. У 2010 році у Верховній Раді України була розглянута перша редакція Закону “Про електронну комерцію”, проте через велику кількість недоробок закон не був прийнятий. У 2013 р. депутати ВРУ спільно з представниками найбільших гравців ринку розробили нову редакцію цього закону, проте на сьогодні вона ще не була розглянута у ВРУ і ринок як і раніше не регулюється державою.

Ще однією передумовою є світова тенденція пошуку моделі системи оподаткування для сфери електронної комерції. У США над даною

проблемою працюють вже кілька десятиріч. На сьогодні існує два протилежні погляди – повний державний контроль і самоорганізація ринку. Останнім часом у Сенаті розглядають і нову точку зору – управління сферою шляхом часткового державного контролю та запровадження ПДВ. Розвинені європейські країни, такі як Бельгія, Німеччина, Швейцарія та інші, також пропонують своє бачення вирішення даної проблеми, проте єдиний метод так і не знайдений.

Визначивши передумови створення системи оподаткування для підприємств сфери електронної комерції, можна розробити програму і план створення системи з урахуванням кращого світового досвіду і знань про соціально-економічні особливості ринку.

Нова система оподаткування дозволить скоротити тіньову частку ринку, залучити додаткові надходження до бюджету і стане стимулятором подальшого розвитку системи державного управління сферою електронної комерції.